

Deloitte.

Aktgranskning LSS.

Melleruds Kommun

december 2011

Innehåll

Sammanfattning.....	1
1. Inledning.....	3
2 Organisation	4
4. Nyckeltal	5

Sammanfattning

Deloitte har på uppdrag av revisorerna i Mellerud kommun genomfört en aktgranskning inom LSS-verksamheten.

Syfte och metod:

Syftet med granskningen är att vi genom att ta del av ett antal LSS-ärenden verifierar att beslutat regelverk följs. I samband därmed tar vi del av aktuell dokumentation för området och kartlägger denna samt gör intervjuer. En bedömning med rekommendationer avslutar granskningen.

Är nämndens styrning och uppföljning av biståndsbedömningen tillräcklig?

- Vi bedömer att nämnden bör tillse att det finns fastställa rutiner, checklistor och vägledning för LSS-handläggningen. Enhetschefen för biståndsenheten har full delegation på samtliga LSS-insatser. Det är endast vid köp av extern verksamhet och vid förhandsbesked som handläggaren inte har beslutsrätten delegerad till sig. Detta innebär att nämndens möjligheter att styra är mycket begränsad.

Utifrån genomförd granskning går det inte att hävda att Mellerud har en mer generös biståndsbedömning inom LSS-området än andra kommuner har.

Iakttagelser

- Vid vår personaktgranskning funnit att det finns en god överensstämmelse med Försäkringskassan avseende bedömningar av personlig assistans. Kommunen har få kommunala LSS-beslut om personlig assistans. Båda faktum talar för att kommunen gör korrekta bedömningar avseende personlig assistans.
- Vi har noterat att rubriksättningen och strukturen i utredningarna varierar. Detta visar på att det finns behov av både rutiner och vägledning för biståndsbedömningen inom LSS i Mellerud kommun.
- Mellerud har en hög andel brukare i alla åldersgrupper inom LSS. Att Mellerud har en hög andel i de äldsta åldersgrupperna förklaras av att det tidigare i kommunen fanns ett stort vårdhemsboende.
- Mellerud har höga kostnader för LSS-verksamheten per invånare. Den beräknade kostnaden per insats är lägre än genomsnittet för riket.
- Även andelen unga < 23 år med LSS är hög i Mellerud. Enligt förvaltningen förklaras detta delvis av att det finns en inflyttning av personer med funktionsnedsättningar.
- De läkarintyg som finns till stöd för biståndsbedömningen är mycket varierande i innehåll och kvalitet.

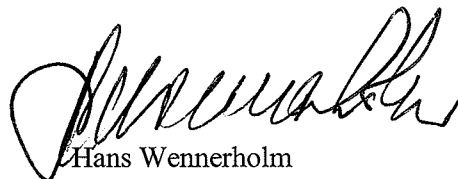
Förbättringsförslag

- Vi föreslår att nämnden lyfter delegationen för vissa insatser (exempelvis för personlig assistent och bostad med särskild service) eftersom de kan vara kostnadsdrivande och ibland ställa krav på investeringar.
- Stringensen i utredningarna kan öka genom att konsekvent använda samma rubriker.
- Nämnden bör överväga införandet av rutiner och riktlinjer för biståndsbedömningen.
- Vi har tagit del av läkarintygen. Nivån på läkarintygen är mycket varierande. Förvaltningen bör på ett tydligare sätt tala om vad som skall bedömas i läkarintyget.

Karlstad 2011-12-28

Torbjörn Bengtsson
Certifierad kommunal revisor

Hans Wennerholm
Certifierad kommunal revisor

1. Inledning

Uppdrag och bakgrund

Revisorerna i Mellerud kommun har beslutat att genomföra en aktgranskning inom LSS-området.

Revisionsfrågor

Det finns två lagar som ger personer med funktionsnedsättning rätt till stöd i sin livsföring; Socialtjänstlagen, SOL, och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. LSS riktar sig specifikt till dem som har stora funktionshinder och ett omfattande behov av stöd och service. Den enskilde skall genom insatserna enligt LSS tillförsäkras goda levnadsvillkor. Nio insatser kan fås om man tillhör personkrets enligt LSS.

Handläggning för LSS är gemensam för ett antal Dalslandskommuner och handläggarna är stationerade i Åmåls kommun men en arbetar specifikt vissa dagar åt Mellerud.

Syftet med granskningen är att vi genom att ta del av ett antal LSS-ärenden verifierar att beslutat regelverk följs. I samband därmed tar vi del av aktuell dokumentation för området och kartlägger denna samt gör intervjuer. En bedömning med rekommendationer avslutar granskningen.

Metod och avgränsning

Granskningen har genomförts genom intervju med socialchef, chef för utförardelen, chef för biståndsbedömningen och biståndshandläggare för LSS.

I samband med granskningen har jag tagit del av de tidigare riktlinjerna, akter och annan relevant dokumentation. I granskningen har jag också lyft in nyckeltal och statistik som beskriver omfattning av verksamheten. Granskningen begränsas till biståndshandläggning inom LSS-området.

2 Organisation

Ansvar för funktionshinderomsorgen ligger under socialnämnden. Socialförvaltningen har förvaltningsansvaret med socialchefen som högst ansvarig. En enhetschef ansvarar för biståndsbedömningen. Kommunen har tre personer (3,0 tjänster) som arbetar med biståndsbedömning inom äldreomsorgen.

Melleruds kommun har tillsammans med övriga Dalslandskommuner (exklusive Färgelanda) ett samarbete avseende biståndshandläggningen inom LSS-området. Melleruds biståndshandläggare för LSS är anställd av Åmåls kommun men arbetar på uppdrag av Melleruds kommun, motsvarande 59 % av en heltidstjänst, resterande tid åt Bengtsfors kommun.

För utförardelen är en sektorschef ansvarig. Under sektorschefen ansvarar enhetschefer för de olika verksamheterna.

Samverkan med Försäkringskassan

Avseende LSS-verksamheten och biståndshandläggningen är en av de viktigaste faktorerna samarbetet med Försäkringskassan. Försäkringskassan ansvarar för bedömningen av enskildas rätt till ersättning för personlig assistans enligt Socialförsäkringsbalken. Vanligt förekommande är att kommunen fattar beslut om rätt till personlig assistans enligt LSS i avvaktan på Försäkringskassans beslut om personlig assistans enligt Socialförsäkringsbalken.

Ibland förs det en diskussion där både kommunen och Försäkringskassan är inblandade. Det kan gälla:

- när det är osäkert om den enskilde behöver hjälp över eller under 20 timmar i veckan
- när det är troligt att behovet kommer att öka så att det på sikt blir mer än 20 timmar
- när det är troligt att behovet kommer att minska så att det blir under 20 timmar.

Det här samspelet går till på olika sätt i olika delar av landet. Det förekommer att personer först ansöker hos Försäkringskassan och sedan får börja om en ansökningsprocess hos kommunen.

Kostnader för personlig assistans under 20 timmar per vecka betalas av kommunen. Om personlig assistans beviljats enligt Socialförsäkringsbalken betalar Försäkringskassan ett schablonbelopp per timma för de timmar som överstiger 20 timmar per vecka.

I samband med intervjuerna har framkommit att kommunen har ett mycket bra samarbete med Försäkringskassan.

Kommentar

Intervjuerna och även statistiken för LSS tyder på en hög grad av samstämmighet mellan Försäkringskassan och kommunen. Mellerud har endast två beslut om personlig assistans enligt LSS. Ingen av dessa har mer än 20 timmar per vecka.

4. Nyckeltal

Nedan framgår de ekonomiska nyckeltalen för kommunens äldre- och handikappomsorg i ett länsperspektiv (ett urval kommuner).

Kostnader för äldre och funktionshinderomsorg

Mellerud har i förhållande till länet en hög kostnad för både funktionedsatta och

Nyckeltal för Äldre och funktionshinderomsorg 2010

Län	Äldre- och funktionshinderomsorg	Äldreomsorg				Andel verk i kommunal regi, %	Folkmängd	Hemtjänst		Särsk boendeformer			Andel personer med en eller flera ins. enligt LSS i åldern 0-64 år, %
		Äldreomsorg	Äldreoms. inkl. öppn omsorg	verks	Funktionshinderoms. samrtet i			Andel inv %	And inv med hjälp i ord boende i %	Andel inv i särsk boendeformer i %	65-w år	0-64 år	
Kommun	totalt, kr per inv	Kostn kr per invånare	Kostn kr per 65-w år	Kostn kr per 0-64 år	Kostn kr per kommunal	regi, %	65-79 år	80-w år	0-64 år	65-w år	0-64 år	65-w år	LSS i åldern 0-64 år, %
Västra Götalands län													
Bengtsfors	20 612	15 887	60 783	4 500	6 093	92,7	17,5	8,7	0,3	13,3	0,0	5,7	0,7
Dals-Ed	20 372	13 897	60 319	6 232	8 098	94,1	17,4	5,6	0,1	7,6	0,0	4,1	1,1
Färgelanda	17 183	13 047	57 607	3 859	4 989	95,2	16,5	6,2	0,2	13,5	0,0	6,8	1,0
Gråstorp	21 876	13 703	66 287	7 888	9 943	94,1	14,1	6,6	0,1	6,8	0,0	5,4	0,9
Gullspång	20 983	15 122	58 147	5 712	7 720	95,7	19,0	7,0	0,1	7,3	0,0	3,4	0,8
Göteborg	15 784	8 946	60 303	6 330	7 433	82,4	10,2	4,6	0,33	17,1	0,09	6,15	0,7
Götene	15 861	10 108	50 096	5 656	7 085	94,0	14,9	5,3	0,32	10,2	0,04	5,96	1,0
Hjo	20623	12 627	55 792	7 871	10 174	98,4	16,0	6,7	0,3	7,3	0,0	5,1	1,1
Lidköping	18698	11 665	57 814	6 667	8 352	96,7	14,4	5,8	0,4	13,9	0,1	6,2	1,2
Mark	17336	11 711	58 183	5 354	6 704	97,8	14,0	6,1	0,2	13,6	0,1	6,0	0,8
Mellerud	25478	15 897	61 725	9 372	12 622	97,4	18,0	7,8	0,4	13,9	0,1	6,0	1,3
Tibro	18679	12 227	54 735	6 375	8 208	98,1	16,0	6,3	0,3	14,2	0,0	4,7	1,0
Tidaholm	18408	12 555	57 168	5 769	7 393	96,3	15,6	6,3	0,3	16,0	0,0	5,9	0,9
Årnäs	21246	14 296	57 820	6 705	8 907	96,3	16,7	8,1	0,3	12,3	0,1	6,7	1,1
Länet	18228	11 905	56 867	6 088	7 709	93,6	14,9	5,9	0,2	11,1	0,0	5,2	0,9
Hela riket													
ovägt medelvärde	18 170	11 919	55 390	6 024	7 685	89,8	15,2	6,0	0,3	11,4	0,1	5,4	0,9

äldreomsorg. För funktionsnedsatta är kostnaden nästan 5000 kr högre per inv 0 – 64 år (gäller insatser enl. både SoL och LSS).

Som framgår av tabellen är det en mycket hög andel äldre i Mellerud. Av dessa är andelen med hjälp klart högre både inom hemtjänst

och särskilt boende jämfört med både länet och riket.

Andelen med hjälp enligt LSS är också betydligt högre i Mellerud.

Kommentar

I siffrorna har vi en indikation på att det är en generös biståndsbedömning i Mellerud avseende äldreomsorgen. Gällande handikappomsorgen är detta betydligt svårare att uttala sig om. Att Mellerud har en hög andel med LSS-insatser har till stor del en historisk förklaring. Fram till i början av 1990-talet fanns det en stor landstingsdriven institution utanför Mellerud i Kroppefjäll med ca 150 platser.

Utjämningsystemet LSS

Tabell 1 Utjämnning av LSS-kostnader mellan kommuner, utjämningsåret 2012

Län	Folk- mängd den 30 juni 2011 (Tabell 2)	Grund- läggande standard- kostnad 2010, tkr (Tabell 2)	Standard- kostnad efter korrigering inklusive PK-IX års beräknade nivå 2010, tkr	Standardkostnad Standardkostnad inklusive omräkning till 2012 Tkr Kronor per inv	Utjämnings- bidrag(+)/ -avgift(-) 2012, kronor per inv	Utjämnings- bidrag 2012, kronor	Utjämnings- avgift 2012, kronor
Hela riket	9 446 812	35 161 677	35 682 040	36 200 671	3 832	3 154 411 596	3 154 411 598
Bengtstors	9 742	41 358	34 286	34 784	3 571	-262	0
Dals-Ed	4 662	21 046	18 479	18 747	4 021	189	882 376
Färgelanda	6 639	24 734	20 109	20 401	3 073	-759	0
Grästorp	5 723	22 415	23 468	23 809	4 160	328	1 878 657
Gullspång	5 290	22 683	20 959	21 264	4 020	188	992 455
Göteborg	516 632	1 721 459	1 998 614	2 027 663	3 926	93	48 285 868
Götene	13 175	46 873	47 107	47 792	3 627	-205	0
Hjo	8 820	30 056	30 957	31 407	3 561	-271	0
Lidköping	38 159	168 407	172 785	175 297	4 594	762	29 069 502
Mark	33 919	137 375	126 248	128 083	3 776	-56	0
Mellerud	9 113	60 484	57 762	58 602	6 431	2 599	23 680 322
Värgårda	10 973	36 295	35 786	36 307	3 309	-523	0
Vänersborg	36 911	169 264	178 574	181 169	4 908	1 076	39 724 400
Ämål	12 281	69 846	63 420	64 342	5 239	1 407	17 280 257

Av tabellen går att utläsa att Mellerud har en grundläggande standardkostnad på 60484 tkr. Denna kostnad är en konsekvens av omfattningen av verksamheten enligt LSS enligt tabell 2 nedan. Standardkostnaden inklusive personalkostnadsindex

visar att Mellerud har en beräknad personalkostnad per insats som är lägre än genomsnittet för riket.

Mellerud är bidragsmottagare i LSS-utjämnningen. Detta beror på betydligt fler insatser inom LSS än andra kommuner har. Mellerud tar emot ett

utjämningsbidrag på

2599 kronor per invånare vilket innebär 23,7 mnkr.

När man tittar på underlaget för standardkostnaderna blir det väldigt tydligt att Mellerud

Tabell 2 Underlag för och beräkning av grundläggande standardkostnad år 2010

Län	Antal ¹ personer med beslut om insats enligt LSS (exkl. råd och stöd) efter typ av insats den 1 oktober 2010	Boende										Daglig verksamhet, beslut oktober 2010	Antal ¹ Ersättning till försäkringskassan 2010	Grundläggande standardkostnad 2010, tkr
		Person- till boende i särskild service, vuxna	Därv sagar- ser- vice	Led- takt- ser- vice	Kon- takt- per- son	Av- lösar- vice	Kort- tids- vis- telse	Kort- tids- till- syn	Bam i bo- stad med särskild service	Bam i bo- stad med särskild service	Vuxna i bo- stad med särskild service			
Kostnad, k 250 416		57 898	23 159	57 898	231 592	127 375	934 183	336 306	747 347	182 112	125 208			
Bengtstors	7	0	x	9	x	8	8	13	x	18	14	19	5 432	
Dals-Ed	x	0	7	17	6	5	0	6	x	11	15	4	1 097	
Färgelanda	x	0	8	18	x	7	x	10	0	12	10	x	790	
Grästorp	x	0	x	13	x	7	x	0	0	11	21	19	4 954	
Gullspång	0	0	x	16	0	4	4	5	0	13	16	9	2 334	
Göteborg	213	x	386	795	274	656	236	47	8	1 105	1 502	675	199 540	
Lille Edet	5	x	12	39	x	17	x	6	0	23	29	28	6 828	
Mellerud	x	0	6	24	x	11	5	4	0	50	51	14	3 693	
Värgårda	7	0	14	13	8	26	x	9	0	4	20	29	7 893	
Vänersborg	12	0	62	72	7	55	21	4	0	128	130	56	15 101	
Ämål	7	0	10	41	x	10	9	8	0	53	49	18	4 784	

har många insatser avseende boende och daglig verksamhet. Övriga Dalslandskommuner har en betydligt mindre verksamhet.

Kommentar

I det stora antalet boendeplatser och insatser i form av daglig verksamhet ser man konsekvenserna av det tidigare vårdhem som fanns i kommunen.

Verksamhetens omfattning - utveckling

För att få veta hur många personer som beviljats insatser enligt LSS i Mellerud kommun och hur situationen utvecklats under de senaste åren, har vi gjort en jämförelse utifrån offentlig statistik hämtad från Socialstyrelsen. Jämförelsen visar att antalet personer med beslut om LSS- insatser i Mellerud kommun totalt är 90 personer. I jämförelse med genomsnittet i riket är det ovanligt högt (50 % högre). I jämförelse med antalet personer med insatser per 10 000 i riket är antalet och andelen i Mellerud kommun högt i alla åldersklasser, framförallt är det högt i den äldsta åldersklassen >65 år.

Antal personer med LSS- insats i Mellerud kommun åren 2008- 2010

	Antal med insats	Personer med insats per 10 000 invånare			
		Alder	Alder	Alder	Samtliga
		0 - 22	23 - 64	65 - w	
Riket 2010	62 144	79	72	28	66
Mellerud 2010	90	111	103	76	98
Riket 2009	60 257	79	72	28	66
Mellerud 2009	89	114	107	56	96
Riket 2008	58 791	76	69	27	64
Mellerud 2008	88	106	105	57	93

Antalet personer som beviljas LSS-insatser och antalet beviljade LSS-insatser påverkar det bidrag/avgift för LSS-utjämning som genom statens försorg omfördelas mellan kommunerna. Här redovisas en sammanställning över antalet beviljade insatser mellan åren 2008 – 2010.

Personkretstillhörighet

Antal personer med insats enligt LSS av kommunerna den 1 oktober 2010 fördelade efter personkrets samt antal per 10 000 av befolkningen fördelade i respektive personkrets. Kommunvis fördelning. Exklusive personer med råd och stöd som enda LSS-insats.

Län Kommun	Antal personer			Antal per 10 000 av befolkningen		
	Personkrets 1+2	Personkrets 3	Samtliga	Personkrets 1+2	Personkrets 3	Samtliga
Riket	54 100	8 044	62 144	57	9	66
Västra Götal. län	9 291	1 432	10 723	59	9	68
Bengtsfors	45	7	52	46	7	53
Dals-Ed	34	6	40	72	13	85
Färgelanda	37	12	49	56	18	74
Mellerud	85	5	90	93	5	98
Amål	84	16	100	68	13	81

I denna tabell ser man att Mellerud har en mycket hög andel som tillhör personkrets 1 och 2 (personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd). Mellerud har en mycket låg andel som tillhör personkrets 3 (personer

med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som inte beror på normalt åldrande).

Inför beslut om personlig assistans, daglig verksamhet och bostad med särskild service begärs alltid ett läkarintyg. Läkarintygen görs oftast av Barn- o ungdomspsykiatri i Vänersborg. För vuxna är det oftast neurologer som gör bedömningarna.

Kommentar

Vi har tagit del av läkarintygen. Nivån på läkarintygen är mycket varierande. Förvaltningen bör på ett tydligare sätt tala om vad som skall bedömas i läkarutlåtande.

Sammanställning över LSS-insatser mellan åren 2008- 2010

När man tittar på statistikutvecklingen för Mellerud så är det relativt små förändringar. Antalet insatser har totalt sett ökat något sedan 2008. Ökningen

Antal i oktober	Pers ass	Ledsa-garserv	Kontakt-person	Avösa-rservice	Korttids-vist	Kort-tids-tillsyn	Boende bam	Boende vuxna	Dagl verks	LASS-BESLUT
2010	2	6	24	2	11	5	4	50	51	14
2009	2	6	24	2	11	5	7	50	49	13
2008	2	6	26	2	13	7	5	48	45	11

de tyngsta insatserna, boende, daglig verksamhet och LASS (beslut om personlig assistans enligt LASS). För övriga verksamheter är det oförändrat, eller en viss nedgång.

finns framfö rallt på de

Kommentar

Mellerud har en mycket hög andel i gruppen > 65 år o äldre. Detta är en naturlig effekt av att Mellerud tidigare haft ett större vårdhem.

Andelen unga är < 23 år är också hög. Storleken på denna åldersgrupp kan inte förklaras av det tidigare vårdhemmet. Enligt förvaltningen finns det en inflyttning av personer med funktionsnedsättning som delvis förklarar den höga andelen.

Kommunens LSS-verksamheter

Utförarorganisationen leds av en sektorschef. Underställda till sektorschefen finns fem enhetschefer, två för gruppboheter, en för daglig verksamhet, en för övrig LSS samt en för socialpsykiatri. Enhetscheferna ansvarar för sammanlagt 51 platser i gruppboheter fördelade på åtta gruppboheter + ett korttids, 60 platser i dagverksamhet fördelat på fem dagcentraler. Övrig LSS-verksamhet omfattar insatserna biträde av personlig assistans, ledsagarservice, kontaktperson, avlösarservice samt korttidsvistelse. Korttidsvård verkställs av skolan.

När handläggaren för LSS-verksamheten har fattat sitt beslut förmedlas detta beslut genom ett meddelande i verksamhetssystemet till berörd enhetschef.

Nämndens styrning och uppföljning

Under 2005 togs beslut avseende väg- och riktlinjer för biståndsbedömningen. Länsstyrelserna genomförde under 2006 en riksomfattande granskning av kommunernas riktlinjer. Länsstyrelserna riktade kritik mot kommunerna på ett antal punkter. Kritiken gäller att kommunerna i sina riktlinjer har begränsningar för enskilda personers rättigheter.

Begränsningarna gäller:

- * om insatsen alltid skall tidsbegränsas
- * om insatsen endast får beviljas i viss omfattning
- * om insatsen endast får ges inom ett visst geografiskt område
- * om en beviljad insats utesluter rätt till andra insatser

Mellerud hade i sina riktlinjer denna typ av begränsningar och valde därför att upphöra med sina riktlinjer.

Nämnden har delegerat ansvaret till enhetschefen för bistånd att ensam fatta beslut om samtliga insatser. Det är endast i det fall det förekommer behov av externa köp av andra kommuner, godkännande av familjehem och vid förhandsbesked, som handläggaren inte har beslutsrätten delegerad till sig.

Socialstyrelsen har även föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2006:5) om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS. Av dessa föreskrifter framgår bl a att "... Handlingar som upprättas inom socialtjänsten och som rör enskilda ska:

1. innehålla tillräckliga, väsentliga och ändamålsenliga uppgifter, och
2. vara väl strukturerade och tydligt utformade.

Kommentar

Kommunen har efter kritik från Länsstyrelsen valt att upphöra med sina riktlinjer. Riktlinjer får inte innehålla begränsningar för den enskilde. Länsstyrelsen säger samtidigt tydligt att kommunerna får utforma riktlinjer, de skall "... utformas så att de är förenliga med lag förarbeten och rättspraxis." Vår uppfattning är att kommunen skall ha riktlinjer som stödjer LSS-handläggaren i sin handläggning. Riktlinjerna är nämndens möjlighet att styra rutiner och övervägande i samband med myndighetsutövningen. Självklart skall dock myndighetsutövningen alltid ske inom ramen för lagen och dess intentioner.

Granskning av handläggning och insatsernas utförande

Handläggning av insatsen biträde av personlig assistent

När en person ansöker om personlig assistans skall den enskilde personens grundläggande behov utredas. Det som avses med grundläggande behov är personlig hygien, mat, av- och påklädning samt kommunikation. Om kommunens handläggare bedömer att de grundläggande behoven överstiger 20 tim/v ska handläggaren anmäla ärendet till Försäkringskassan. Den enskilde kan också vända sig direkt till Försäkringskassan med sin ansökan. Om de grundläggande behoven understiger 20 tim/v får kommunen ta hela kostnaden för insatsen.

Inom förvaltningens bistandsgrupp finns tre handläggare (3,0 årsarbetare). Alla dessa handläggare arbetar med bistandsbedömning enligt SoL, för både äldre- och funktionshinderomsorg. LSS-handläggaren arbetar på uppdrag av Melleruds kommun, men är anställd av Åmåls kommun, motsvarande 59 % av en heltidstjänst och arbetar två dagar i veckan på plats i Mellerud.

Till stöd för LSS-handläggningen ingår kommunens LSS- handläggare i det LSS-nätverk som är stationerat i Åmål. Handläggaren har tillgång till en JP socialnet Internetsida med Nyheter inom LSS och med LSS-domar både från Kammarrätt och Högsta Förvaltningsdomstolen.

Inom förvaltningen finns en tät kontakt mellan bistandsbedömarna, gör ofta gemensamma besök när det gäller ärenden som är en blandning av SOL och LSS. Då biståndshandläggaren inte är anställd av Melleruds kommun tas alla beslut av chefen för biståndsenheten.

Andelen brukare som beviljats personlig assistent (kommunalt beslut) är få i förhållande till totala antalet brukare i kommunen. Kommuner med en generös bedömning tenderar att ha många kommunala beslut om personlig assistans enligt LSS.

Vid intervjuerna sågs att det finns en stor samstämmighet mellan den kommunala handläggningen och behovsbedömningen beträffande insatsen personlig assistent och Försäkringskassans bedömningar. Förvaltningen anser att samarbetet med Försäkringskassan fungerar på ett mycket bra sätt. Kommunens handläggare och Försäkringskassan handläggare gör alltid gemensamma besök hos den som ansökt om insatser.

Det finns inga rutinbeskrivningar för handläggning och dokumentation, mallar för exempelvis inhämtande av underlag eller en vägledning för vad som ska ingå i insatsen.

Vi har granskat och verifierat handläggningen genom ett urval av fem LSS-utredningar för beslut om insatsen personlig assistent. Vi har granskat följande:

- * Är en utredning gjord och finns personkretsen angiven i utredningen
- * Finns ett utlåtande avseende personkretstillhörigheten
- * Redovisas de grundläggande behoven
- * Anges det i utredningen omfattningen av grundläggande behoven
- * Framgår det vad de timmar som överstiger de grundläggande behoven skall användas till?
- * Framgår det tydligt av besluten antalet sammanlagda timmar.

Personaktsgranskningen visar att:

- Det i samtliga fall fanns en utredning. Strukturen i form av rubriker och innehåll varierar.
- I samtliga fall fanns en beskrivning av funktionshindret och vilka konsekvenser det ledde till.
- Läkarutlåtanden av varierande kvalitet finns.
- Det varierade mellan utredningarna om och hur de grundläggande behoven beskrevs. Ibland saknades beräkning av antalet timmar för de grundläggande behoven alternativt en beräkning för övriga timmar eller vad de skulle användas till.
- I samtliga fall fanns ett beslut.
- I ett av fallen där anmälan om behov enligt LASS lämnats till Försäkringskassan så har inte beslutet utformats ”i avvaktan på Försäkringskassans beslut”.

Bostäder med särskild service

Vi har granskat och verifierat handläggningen genom ett urval av tre LSS-utredningar för beslut om insatsen bostad för särskild service.

- Det i samtliga fall fanns en utredning med en varierande struktur samt rubriker för olika delar i utredning och behovsbedömning.
- Det finns läkarutlåtande.
- I samtliga fall fanns ett beslut.

Daglig verksamhet

Vi har granskat och verifierat handläggningen genom ett urval av tre LSS-utredningar för beslut om daglig verksamhet.

- Det i samtliga fall fanns en utredning med en varierande struktur samt rubriker för olika delar i utredning och behovsbedömning.
- Det finns läkarutlåtande.
- I samtliga fall fanns ett beslut.

Insatsen biträde av personlig assistent

För en person som beviljats insatsen personlig assistent, är det kommunens skyldighet att utföra insatsen i de fall den enskilde begär kommunen som utförare. Den enskilde kan även begära att någon annan, t ex att privat företag utför insatsen eller själv fungera som arbetsgivare. Om den enskilde väljer annan utförare har kommunen ändå ett sk basansvar.

Om Försäkringskassan beviljat assistansersättning och den enskilde väljer kommunen som utförare ersätts kommunen från Försäkringskassan med ett schablontimpris som för varje år fastställs av regeringen; för år 2011 är assistansersättningen 258 kr per timme.

Det kommunala basansvaret för insatsen biträde av personlig assistent innebär att kommunen finansierar:

- * kostnaden för insatsen om de grundläggande behoven understiger 20 tim/v
- * kostnaden för de 20 första tim/v när statlig assistansersättning utgår – oavsett utförare
- * Kostnader i samband med tillfällig utökning hos brukare
- * Kostnader hos andra assistansutförare vad gäller tillfälliga utökningar och faktiska merkostnader i samband med ordinarie assistents sjukdom
- * Då assistansersättning nästan alltid enbart beviljas under dygnsvila måste kommunen, när behov finns, komplettera med nattliga insatser.

Alla dessa insatser innebär merkostnader för kommunen. Detsamma gäller om den enskilde tas in på sjukhus. Försäkringskassan avgör om den enskilde har rätt till sina assistenter under sjukhusvistelsen. Om Försäkringskassan bedömer att den enskilde inte har det behovet måste kommunen för att finansiera kostnaderna placera assistenterna under brukarens sjukhusvistelse.

Inom Melleruds kommun fanns det den 1/10 2010 14 beslut om personlig assistent där det utgår statlig assistansersättning (LASS). Kommunen utför 12 av dessa beslut. Det finns 2 kommunala LSS- beslut om personlig assistent. Kommunen utför ett av dessa beslut.

En funktionshindrad kan beviljas förhöjd assistansersättning ifrån Försäkringskassan (upp till 12 % av schablonbeloppet) om det finns speciella behov som t ex kräver speciellt utbildad personal, dubbelbemanning och omfattande stödinsatser på obekvämt arbetstid. För att ansöka om den förhöjda ersättningen krävs en detaljerad redovisning för just den individen.

Iakttagelser och bedömning

Förvaltningen har en handläggare som enbart arbetar med LSS-handläggning. Biståndshandläggaren har stöd av den samlade myndighetsgrupp som finns i Åmål. Nuvarande handläggare har varit ansvarig för LSS-handläggningen sedan ett halvår, den tidigare handläggaren hade varit ansvarig i sex år.

Vid vår personaktsgranskning har vi funnit att det finns en god överensstämmelse med Försäkringskassan avseende bedömningar av personlig assistans. Kommunen har få kommunala LSS-beslut om personlig assistans. Båda faktum talar för att kommunen gör korrekta bedömningar avseende personlig assistans.

Vi har noterat att rubriksättningen och strukturen i utredningarna varierar. Detta visar på att det finns behov av både rutiner och vägledning för handläggningen inom LSS i Mellerud kommun.

MELLERUDS KOMMUN
Kommunens revisorer

Socialnämnden
För kännedom: Kommunfullmäktige

Revisionsrapport angående aktgranskning LSS

Härmed översändes rapport över utförd granskning avseende *aktgranskning LSS*. De förtroendevalda revisorerna i Melleruds kommun har gett Deloitte i uppdrag att genomföra en aktgranskning inom LSS-verksamheten i Melleruds kommun.

Syftet med granskningen är att vi genom att ta del av ett antal LSS-ärenden verifierar att beslutat regelverk följs. I samband därmed tar vi del av aktuell dokumentation för området och kartlägger denna samt gör intervjuer. En bedömning med rekommendationer avslutar granskningen.

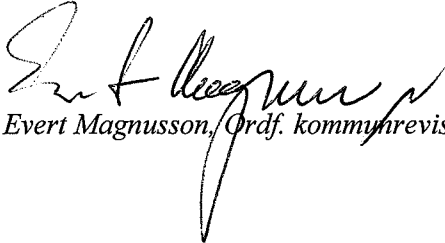
Efter genomförd granskning avger vi följande förbättringsförslag:

- Vi föreslår att nämnden lyfter delegationen för vissa insatser (exempelvis för personlig assistent och för bostad med särskild service) eftersom de kan vara kostnadsdrivande och ibland ställa krav på investeringar.
- Stringensen i utredningarna kan öka genom att konsekvent använda samma rubriker.
- Nämnden bör överväga införandet av rutiner och riktlinjer för biståndsbedömningen.
- Vi har tagit del av läkarintygen. Nivån på läkarintygen är mycket varierande. Förvaltningen bör på ett tydligare sätt tala om vad som skall bedömas i läkarintyget.

För ytterligare information angående granskningen hänvisas till bifogad rapport.

Socialnämndens svar önskas senast den 17 februari 2012.

För revisorerna i Melleruds kommun

Evert Magnusson, Ordf. kommunrevisionen